

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

NALEŚNIKI

OJCZYSTY – DODAJ
DO ULUBIONYCH

Kiedyś uważano, że określenie NALEŚNIK z całą pewnością pochodzi od prasłowiańskiego połączenia *na lěšě < *lěsa 'krata lub plecionka z prętów czy gałązek'. Pierwotnie NALEŚNIK byłby zatem rodzajem placka pieczonego na kracie (np. zawieszanej nad ogniem czy umieszczonej pod paleniskiem lub obok niego). Zwrócono jednak uwagę na to, że w innych językach słowiańskich w definicjach odpowiedników polskiego NALEŚNIKA pojawiają się wskazania na pieczenie na liściu: czeski nálesník 'chleb pieczony na liściu', w dialektach rosyjskich налистник 'placek pieczony na liściach kapusty (lub na blasze)', ukraiński налисник – w języku ogólnym po prostu 'naleśnik', ale w gwarach 'kaczan kukurydzy pieczony w liściu kapusty'. Całkiem możliwe zatem, że nasze naleśniki były pieczone nie *na lěšě ('na kracie'), ale *na listě 'na liściu' (np. na liściu kapusty czy chrzanu – tak jak do dziś w niektórych regionach piecze się chleb). Istnieje też trzecia hipoteza: były sobie kiedyś dwa słowa *nalěšьnikъ 'placek pieczony na kracie' i *nalistьnikъ 'placek pieczony na liściu', a że łatwiej się wymawiało „naleśnik” niż „nalistnik”, same naleśniki zaś przestały być pieczone na kracie czy na liściu, formy i znaczenia obu wyrazów się skontaminowały i pozostał NALEŚNIK – smażony na patelni...